

19.65x14.4	1/2	עמוד 22	נופשים	22/11/2019	70903813-1
בנימין זאב הרצל - בהקשר לצינונו - 80790					

תיירות נופש

אורח על הדרך / יהונתן צדוק | בית המוקד, מצפה יריחו

ממשה עד משה לא קם כ"מבצע משה"

מהמאמצים לפסיקה ש"ביתא ישראל" אכן יהודים ועד אחד המבצעים המורכבים להעלאת יהודי אתיופיה. מציינים את חג הסיגד

ישראל, נזיר ורב ששמו מהרי סותאל או אבא מהרי ששלח שליחים לקבץ את יהודי אתיופיה לעלייה לארץ ישראל דרך ים סוף. לאחר תלאות וקרבנות רבים הגיעו העולים לים סוף, אך זה סירב בינתיים להיבקע, גל העלייה הראשון של "ביתא ישראל" התנפץ על החול בים סוף.

אך לא נותקה עוד השלשלת, בשנת תרמ"א תחילת ימי העלייה הראשונה נולד בלודו' פולין יעקב פייטלוביץ' שלמד מזרחנות וחקר את עניין השבטים האבודים ובעיקר את "ביתא ישראל" שסבר שהם צאצאי שבט דן באתיופיה.

במקביל להופעת הרצל והקונגרס הציוני פועל ד"ר פייטלוביץ', שנתמך על ידי הברון רוטשילד וכי"ח, להכרה ש"ביתא ישראל" הם יהודים לכל דבר ועניין. אולי בפעילותו ובמחקרו הוא מעורר את שאלת אוגדה והאפשרות המוצעת להרצל להקים את מדינת היהודים באפריקה.

היהודים ובאתיופיה שושלת הגדעונים והמלכה יהודית שנלחמו בנצרות ובביזנטים. לאחר ניצחון הנוצרים והופעת האסלאם שקעה האימפריה השבאית היהודית ויהודי אפריקה ותימן החלו לסבול מ"דונריון" ("תחום מושב") דוגמת אחיהם באירופה, כך החלו יהודי תימן להתמחות במלאכת הכסף והצורפות ויהודי אתיופיה בחרש ברזל, באריגה ובכדרות.

מבשרי הציונות באתיופיה אכן בבוקר לח בשנת תרל"ח יצאו מיפו על סוסים חמשת הרוכבים, אך קדמה לכך ההתעוררות בתימן לעלייה לארץ ישראל ששיאה ב"אנלה בתמ"ר". תחילת עליית יהודי תימן לארץ ישראל והבלדה למנהיג "ביתא

"אחת לשלש שנים תבוא אני תרשיש נושאת זהב וכסף, שנהבים וקופים ותוכיים למוך שלמה" (מלכים א' י, כב; דברי הימים ב ט, כא) כבר בימי שלמה המלך הונחו היסודות להקמת אסם תבואה במקורות הנילוס וחצי האי ערב. המפגש עם מלכת שבא צידף, למעשה, את אימפריית כוש שכללה את מזרח יבשת אפריקה חצי האי ערב לממלכת ישראל, בכך נפתח הפתח לאוקיינוס ההודי ולמסחר בים עם אצרות המזרח ותבליניו, אל ממלכת שבא שנלחו על פי מסורת חבש כוהנים ולשיטתם גם את ארון הברית כדי לגייר וללמד תורה את איכלוסיית הממלכה השבאית. גם לאחר חורבן בית המקדש השני שלטו היהודים באימפריית שבא, בתימן ובחצי האי ערב מלכי חמיר

19.34x12.48	2/2	עמוד 23	נופשים	22/11/2019	70903831-1
בנימין זאב הרצל - בהקשר לצינון - 80790					

פנאי לקברם, תשושים וחסרי כל הגיעה שארית הפליטה של גל העלייה למחנות סודן, שם המתין להם חולי רעב ומחלות, רבים נקברו במדבריות סודן ובמחנות הפליטים.

בסודן היה שלטון עויק ישראל; המוח היהודי נקרא לדגל, יהדות ארצות הברית מצד אחד וממשלת ישראל מאידך חברו כדי לקרוע שוב את ים סוף ולהשיב את הבנים למכורתם.

בחצי הלילה הם קמו המוסד מקים לחופי הים האדום כפר נופש ומועדון צלילה המשמש כסיור לנקודת יציאה להעלאת עולים. בחשכת הלילה עולים על משאות המחנות הפליטים בסודן יהודים ומובלים אל "כפר הנופש ומועדון הצלילה", הם פוגשים על החוף את לוחמי הקומנדו הימי שמעלים אותם לסירות ומעבירים אותם לאח"י בת גלים שממלאת את בטנה בעולים ועושה דרכה חזרה לאילת.

בשל הסיכון הרב, מוחלט לנסות להנחית מטוסי "הרקולס" במדבר הסודני בקרבת המחנות, בעלת ליל המדבר שוב נחתים לגליל מטוסי חיל האוויר כדי לקרוא לשבירים דרוו.

ב"בית המוקד" במצפה יריחו יערך תרגול קורבן תודה להצלת יהדות אתיופיה ולעילוי נשמת הנופלים במדבריות ובמחנות סודן, ביום רביעי כ"ט חשוון בשעה 15:00.

הכרת סוגי לחמי תודה, אפיית "דאבו" (שנאכל באתיופיה בשבת כנגד לחם הפנים במקדש" הלל ושירה. לפרטים: 052-8630171

לצה"ל ושימש רס"ר במחנה תל השומר האמון על מסדרי הצבא ביום בעצמאות. כונה "אבי החיילים" ו"אבי הרס"דים". במלחמת ששת הימים שירת במרת רצועת עזה וצפון סיני שבה נפצע ונותר לקוי שמיעה. במקביל לשיחתו בצה"ל ולאחר ביקור באריתראה, או מחח באתיופיה, ב-1966 במסגרתו פנש בביתא ישראל החל לפעול למען עלייתם. שיא פעילותו היה היזומה לפסק ההלכה המפורסם של הרב עובדיה שמכיר ב"ביתא ישראל" כיהודים ובעצם חיזב עלייתם לארץ מכוח חוק השבות.

חושו אהים לארץ אבותינו עם נפילת שלטון היילה סילאסי ועליית השלטון החדש שהחל ברדיפת היהודים, פעל המוסד להעלאתם של ביתא ישראל מאתיופיה דרך סודאן. במקביל הפעילה האגודה האמריקאית למען יהודי אתיופיה מבצע דומה בשם "מבצע אליהו".

בעקבות הקריאה החלה יציאת מצרים או יציאת אתיופיה, אלפי יהודים השאירו רכוש ובני משפחה וצעדו בלילות שבועות כשבראשם מתנגן ניגון חלום ציון וירושלים עליו חלמו אלפי שנים. קבוצות-קבוצות של זקנים נשים מעוברות תינוקות נעו בחשכת הלילה, כשהם מתחבאים ביום מאימת שודדים וחילי השלטון. רבים מתו בדרך לסודן ולא היה

שנים חולפות, מלחמות עולם ובאתיופיה עולה לשלטון הקיסר היילה סלאסי שבינו לבין מדינת ישראל נרקמים קשרים ענפים, מדינת ישראל מגינה על הקיסר ומסייעת לו עד מלחמת יום הכיפורים.

חזי עובדיה - משה רבנו של "ביתא ישראל"? הוא נולד לאחר מלחמת העולם הראשונה באסמרה בירת אריתראה, למשפחה שהיגרה מעדן בראשית המאה ה-20, לאביו שלמה אשר שימש כרב הראשי בעיר ולאמו חמיה. בילדותו למד בבית הספר המקומי באיטלקי, במקביל למד גם תורה והוסמך לשוחט.

חזי התגייס להגנה, לנטורים ואו לפלוגות הלילה המיוחדות לפני מלחמת העולם השנייה, שירת בבריגדה היהודית שבמסגרתה קיבל את אות פס הזהב. שמונה שנים לאחר מכן, עם קום מדינת ישראל, התגייס

